

Avslutat arbetsliv. Innan sjukersättning beviljas krävs som regel att olika medicineringar och rehabilitering prövats för personen, och inte kunnat visa på någon förbättring.

FOTO: HÅKAN SJUNNESSON

PÅ RÄTT SIDA

Magnus Andersson är koordinator för Neuroförbundets rättsombud och juridiska rådgivning

»Arbetsförmågan ska ha prövats/bedömts relaterat till alla arbeten på arbetsmarknaden.«

Sjukersättning – när arbetslivet är slut

För den som på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning troligen aldrig kommer att kunna arbeta mer, kan sjukersättning beviljas. För att få sjukersättning ska du vara 30–64 år, och nedsättningen av arbetsförmågan ska vara bestående. Sjukersättning, det som många felaktigt kallar förtidspension, beviljas tills vidare.

Sjukersättning kan beviljas med 25 procent, 50 procent, 75 procent alternativt 100 procent, beroende på nedsättningen av arbetsförmågan.

För att ha rätt till sjukersättning krävs ”att arbetsförmågan kan anses stadigvarande nedsatt och att medicinsk respektive arbetslivsinriktad rehabilitering inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga”.

VAD INNEBÄR ”STADIGVARANDE NEDSATT”?

”Stadigvarande nedsatt” innebär för övergående framtid, men det är inte nödvändigt att arbetsförmågan bedöms bestå hela livet. Det finns exempel på överklaganden i hög-

sta förvaltningsdomstolen att sjukersättning ändå beviljats. Detta eftersom Försäkringskassan, även när man fått sjukersättning, ska ompröva rätten vart tredje år.

Arbetsförmågan ska ha prövats/bedömts relaterat till alla arbeten på arbetsmarknaden. Där ingår även anpassade arbeten, till exempel anställningar med lönebidrag.

ANSÖKAN OM SJUKERSÄTTNING går till så här: Ansökan om sjukersättning sker hos Försäkringskassa på en särskild blankett. Med ansökan ska bifogas en beskrivning av varför arbetsförmågan bedöms varaktigt nedsatt. Även läkarintyg ska bifogas.

I intyget ska läkaren beskriva den aktuella diagnosen, hälsotillstånd, funktions-

PÅ RÄTT SIDA

förmåga, samt hur denna inverkar på förmågan att kunna arbeta. Observera att förmågan att arbeta handlar om en bedömning av förmågan till något arbete – inte bara ditt nuvarande eller tidigare arbete. Även intyg av andra sakkunniga inom sjukvården kan ha ett värde för bedömningen.

VILKA ARBETEN PRÖVAS arbetsförmågan mot? En vanlig missuppfattning hos många som kontaktar Neuroförbundet är att sjukersättningen är en sorts ”yrkesförsäkring”. Den som till exempel har arbetat som snickare, förskollärare eller it-konsult, och inte längre klarar just detta arbete, ansöker om sjukersättning. De känner inte till att arbetsförmågan prövas mot alla arbeten, och att det är först om man inte klarar av något arbete som sjukersättning kan erhållas. Prövningen görs alltså även mot sådana arbeten man kanske inte för närvarande har utbildning för, eller kanske särskilt stor chans att få i praktiken.

DET FINNS UNDANTAG då sjukersättning kan beviljas trots att man inte prövat något alternativt arbete. Det kan vara om utredningen visar att ens nuvarande/tidigare arbete var/är optimalt anpassat utifrån svårigheterna på grund av sjukdomen eller skadan.

Detta gör att olika intyg från sakkunniga, som läkare med specialistkompetens, psykologer med flera, behöver intyga att arbetsförmågan är nedsatt i förhållande till alla arbeten. Det är ofta en fördel om flera olika sakkunniga samstämmt bedömer detta.

Innan sjukersättning beviljas krävs som regel att olika medicinerings- och rehabilitering (det vill säga medicinsk respektive arbetslivsinriktad rehabilitering) prövats för

» Prövningen görs även mot arbeten man kanske inte för närvarande har utbildning för, eller särskilt stor chans att få i praktiken. «

LÄS MER:

- 33:e kapitlet i lagen Socialförsäkringsbalken
- Dom i högsta förvaltningsdomstolen HFD 2011 ref. 63 kring sjukersättning och begreppet stadigvarande nedsatt
- Kollektivavtalade försäkringar www.afaforsakring.se
- www.forsakringskassan.se (sökord: "sjukersättning")

KONTAKT:

Du som är medlem i Neuroförbundet är välkommen att kontakta våra rättsombud på telefon 08-6777019 för rådgivning kring sjukersättning

personen, och inte kunnat visa på någon förbättring. Har man inte haft rehabiliteringsinsatser behöver intygen uttala att rehabilitering inte bedöms leda till någon som helst förbättring.

HUR STOR ÄR DÅ SJUKERSÄTTNINGEN? Sjukersättning kan antingen beräknas utifrån inkomst, så kallad inkomstrelaterad sjukersättning, eller ges i form av garantiersättning.

✓ **Inkomstrelaterad sjukersättning:** Hel inkomstrelaterad ersättning ger drygt 64 procent av den genomsnittliga inkomsten de senaste åren. Den beräknas också utifrån tidigare ersättningar från Försäkringskassan, som till exempel sjukpenning och föräldrapenning. Vid beräkning av inkomsten tittar man på de tre år under den så kallade "ramtiden", som gett högst inkomster. Därefter räknas en genomsnittsinkomst fram. Ramtiden är ett visst antal år tillbaka i tiden, och beror på ålder.

✓ **Garantiersättning:** Garantiersättning får den som har haft låga inkomster eller inga inkomster alls. Hur mycket beror på ålder och hur länge man har bott i Sverige. Den högsta nivån är cirka 106 000 kronor om året före skatt (2,4 prisbasbelopp).

Kollektivavtalade försäkringar kompletterar de lagstadgade försäkringarna och ger en extra ekonomisk trygghet vid till exempel sjukdom. Det räcker att vara anställd hos en arbetsgivare med kollektivavtal, eller som har tecknat försäkring, för att de kollektivavtalade försäkringarna ska gälla. Det finns också ett efterskydd. Det innebär att försäkringen kan fortsätta att gälla under 720 dagar efter att anställning (om du är företagare, verksamhet) upphört. ✗

020-70 80 87
Humana Assistansrådgivning

Är du orolig för din personliga assistans?

Erik ger dig svar, helt kostnadsfritt, om vilka rättigheter du eller din närstående har. Du kan helt enkelt fråga Erik om allt som gäller personlig assistans! Välkommen att ringa vardagar kl 9-17.

www.humana.se/assistansradgivning

Humana